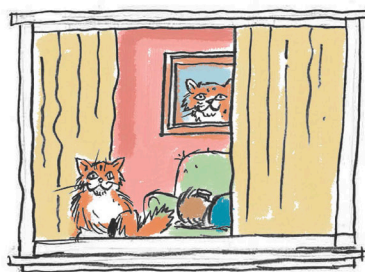
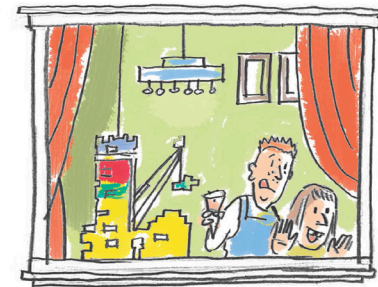

Kortversjon, mai 2019

Den åttende levekårsundersøkelsen

Hvordan reagerte Stavanger på oljenedturen høsten 2016?

Øker de sosiale ulikhetene i byen vår? Hvilke levekårssoner skiller seg ut?

Hva er levekårsundersøkelsen?

Levekårsundersøkelsen er en stor mengde statistikk om byen vår, fordelt på 71 levekårssoner.

Levekårsundersøkelsen kommer ut annethvert år og gir innsikt i flyttemønstre, boligtyper, inntekt, arbeidsledighet, utdanningsnivå, uførhet, frafall fra videregående skole og mye mer. Tallgrunlaget kommer fra Statistisk sentralbyrå (SSB).

For å avdekke levekårsproblematikk på så lavt nivå som mulig, er kommunen delt inn i 71 soner med 900-4500 innbyggere i hver sone.

Statistikken kan gi oss en pekepinn på hvor vi som kommune bør sette inn innsatsen, for eksempel når det gjelder barn i lavinntektsfamilier, eller underskudd av boliger av en viss størrelse. Undersøkelsen kan også si noe om hvorvidt de sosiale ulikhetene i kommunen endres.

Den åttende levekårsundersøkelsen kartlegger situasjonen i 2016, da oljekrisen førte til arbeidsledighet, utflytting og boligprisnedgang. Undersøkelsen viser hvilke konsekvenser dette fikk for levekårene i Stavanger.

Hva brukes statistikken til?

Levekårsundersøkelsen skal ligge til grunn for planarbeid, fordeling av ressurser og utvikling av tjenestetilbudet i Stavanger kommune. Den har blant annet bidratt til at vi har fått en områdesatsing på Storhaug og et områdeløft i Hillevåg.

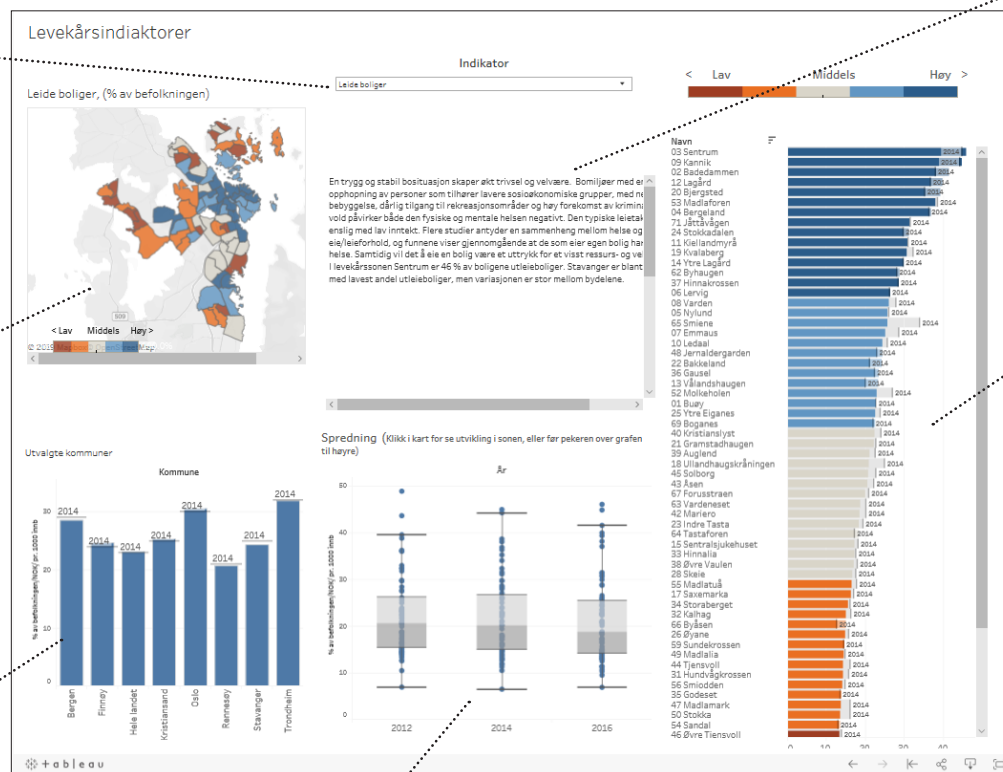
Utforsk hele undersøkelsen på nettet

I år har vi gjort hele levekårsundersøkelsen tilgjengelig på nett. Det vil si at du selv kan gå inn og se nærmere på ulike indikatorer, klikke på soner for mer informasjon, sammenligne med andre kommuner osv. [Klikk deg inn på undersøkelsen her.](#) (Bildet under viser «Levekårsdata - SSB»)

Her velger du blant de 21 indikatorene.

Kartet viser en geografisk oversikt over hvordan de 71 levekårssonene scorer innenfor indikatoren som er valgt.

Her sammenlignes Stavanger med andre storbyer, samt Finnøy og Rennesøy.

Her beskrives indikatoren du har valgt.

Her kan du se hvordan de 71 levekårssonene rangeres innenfor den aktuelle indikatoren.

Her ser vi om ulikhetene har blitt større eller mindre siden tidligere levekårsundersøkelser.

«Lappeteppet» – en samlet framstilling av levekårene

I stedet for å rangere levekårssonene fra topp til bunn, har vi valgt å se på 11 utvalgte indikatorer. Det gir et mer nyansert bilde.

Levekårsundersøkelsen gir ikke grunnlag for å karakterisere soner som gode eller dårlige boområder. Tvert imot ser vi at enkelte av de mer utsatte områdene, særlig nær sentrum, er svært populære innflyttingsområder. Dette er områder der [boligbyggingen](#) fortsatt holder seg relativt høy, og vi ser også at [serviceorienterte virksomheter](#) etablerer seg her.

Levekårsutfordringene i Stavanger er ikke knyttet til bydelsgrenser eller et klart skille mellom øst og vest. Kommunen har en lappetepestruktur med ujevn fordeling av levekårsutfordringer.

I år har vi valgt å oppsummere levekårsundersøkelsen gjennom 11 representative indikatorer. Resultatet blir «lappeteppet» på neste side, som viser hvordan hver levekårszone scorer innenfor hver av de 11 indikatorene.

[Trykk her for å utforske lappeteppet i digital versjon.](#)

De 11 utvalgte indikatorene

Utdanning

- 20-29-åringer uten fullført videregående skole
- 30-39-åringer med høyere utdanning

Inntekt

- Medianinntekt pr.forbruksenhet
- Barn i lavinntektsfamilier

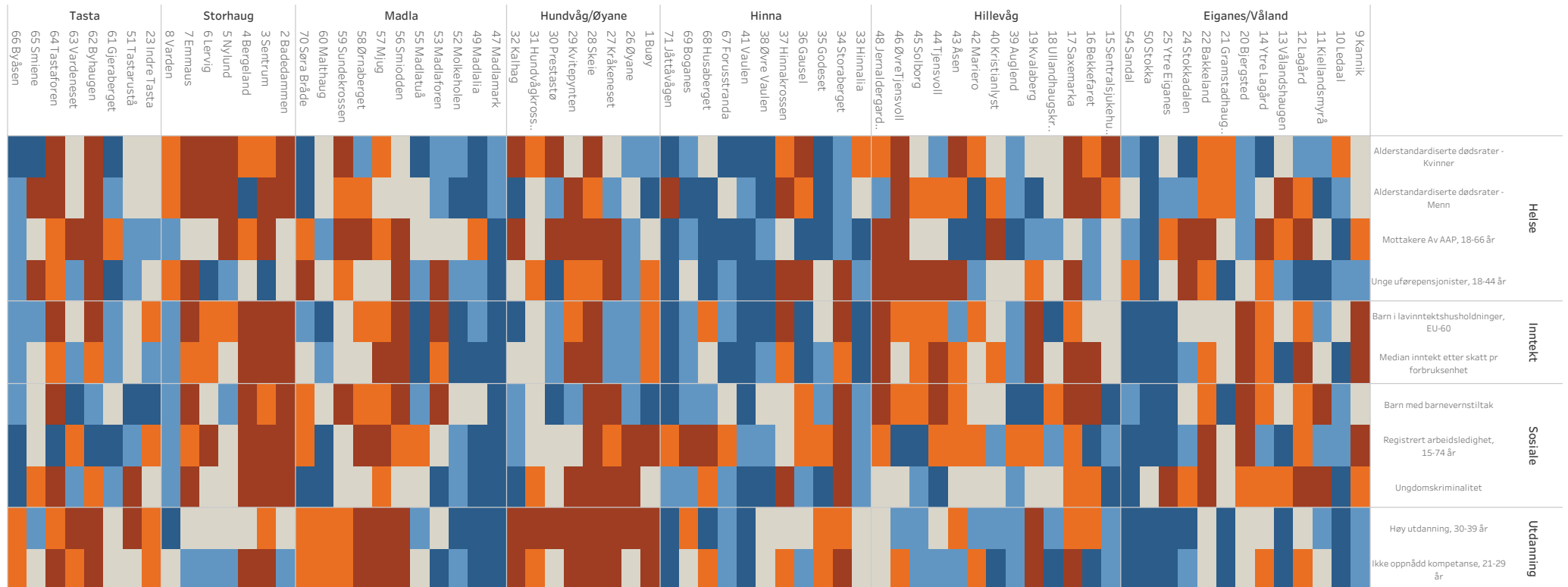
Sosiale indikatorer

- Arbeidsledighet
- Barn med barnevernstiltak
- Ungdomskriminalitet

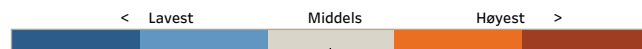
Helse

- Arbeidsavklaringspenger
- Aldersstandardiserte dødsrater for kvinner
- Aldersstandardiserte dødsrater for menn
- Unge uførepensjonister, 18-44 år

«Lappeteppet» – en samlet framstilling av levekårene

Rangert etter utfordring Mørk rød = Størst utfordring, Mørk blå = minst utfordring

Inntekt, boligpriser og utflytting

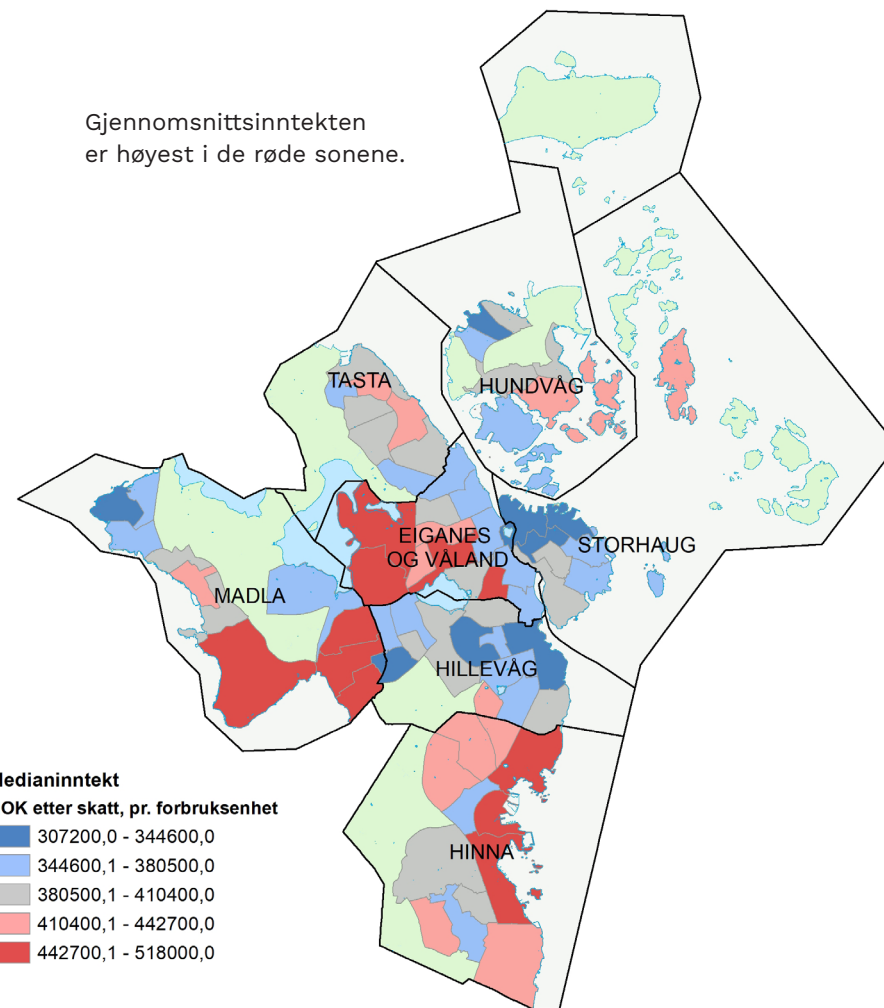
Nedgangen i oljå rammet alle bydeler

Oljekrisen i 2016 ga en brå oppgang i arbeidsledighet, og en endring i flyttemønsteret. Både boligprisene og inntektene sank.

Folk i Stavanger har stort sett høye inntekter. Under oljekrisen gikk imidlertid inntektene ned, og kjøpekraften falt betydelig. De unge husholdingene gikk mest ned i inntekt. [Se nærmere på inntektsutviklingen her.](#)

Dette førte til endringer i både boligmarkedet og flyttemønsteret. Det betydelige presset i de sentrale områdene sank, og det ble lettere å komme seg inn på boligmarkedet. Mens storbyområdet tidligere har hatt netto utflytting til andre kommuner i Rogaland, snudde flyttestrømmen under og etter krisen. Samtidig førte fallet i boligprisene til at enkelte huseiere har hatt et stort verditap på boligen sin.

Arbeidsledigheten steg raskt under oljekrisen. Vi har aldri sett en raskere økning i arbeidsledige i Stavanger de siste 17 årene. Jobbmarkedet kom seg fort opp igjen etterpå. Likevel har antallet barn i lavinntektsfamilier fortsatt å stige. Som følge av dette har de generelle levekårsutfordringene i kommunen økt under krisen. Hvordan og hvor den har slått ut, varierer imidlertid mellom soner.

Sykepleierindeksen måler hvor stor andel en enslig sykepleier har råd – og får lån – til å kjøpe. I 2013 hadde en sykepleier råd til å kjøpe 2 % av de omsatte boligene i Stavanger og omegn, mens andelen hadde steget til 30 % i 2016.

Arbeidsledighet

Dobbelt så mange arbeidsledige

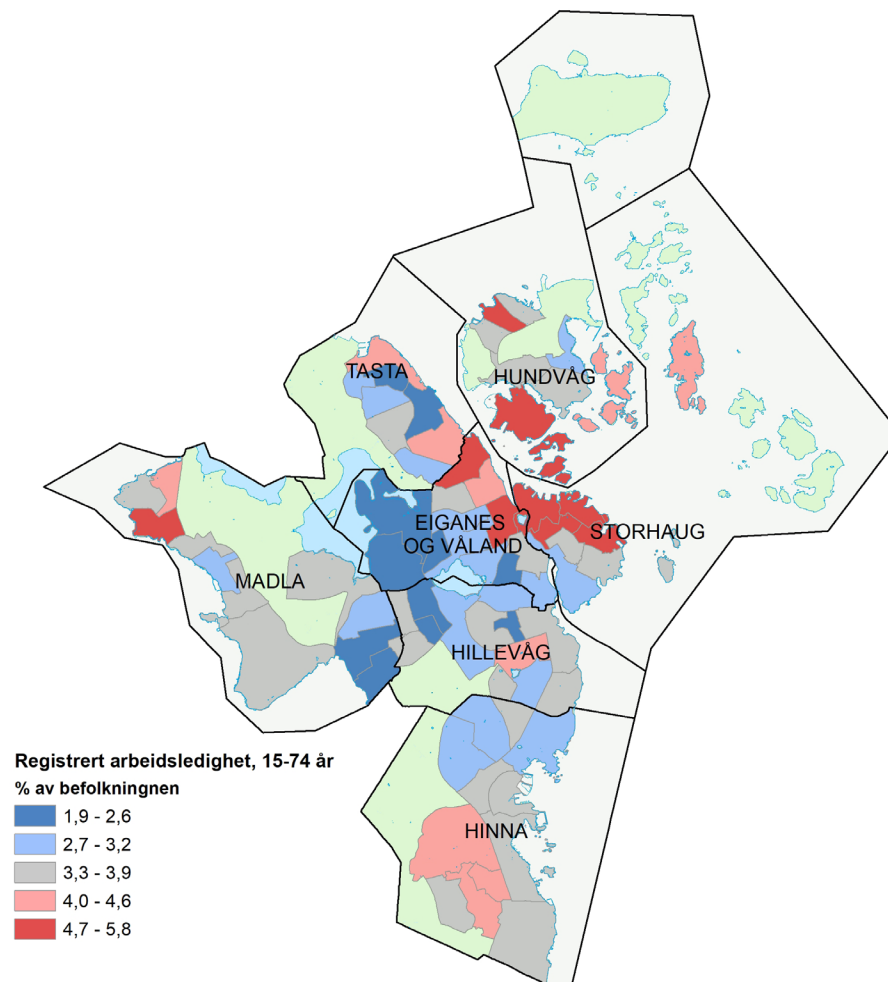
**Arbeidsledigheten i Stavanger fordoblet seg mellom 2014 og 2016.
Den slo særlig ut på Hundvåg, Hinna og i de sentrumsnære områdene.**

Den åttende levekårsundersøkelsen beskriver situasjonen i Stavanger midt i oljekrisen, og det viser igjen på arbeidsledigheten. Fra 2014 til 2016 var det en spesielt stor økning i arbeidsledighet blant unge under 30 år. [Studér ungdomsledighetstallene her.](#)

Arbeidsledige antas å være en utsatt gruppe både økonomisk, helsemessig og sosialt.

Ved utgangen av 2016 var arbeidsledigheten høyest i sentrumsnære områder og på Hundvåg. Arbeidsledigheten økte betydelig i alle soner. For hele landet lå arbeidsledigheten stabilt på 2 % i denne perioden.

I levekårssonene Skeie og Buøy var arbeidsledigheten blant unge mellom 15 og 29 år på hele 6,4 % i 2016. På Buøy steg den fra 1,4 % i 2014 til 6,4 % i 2016. Tilsvarende høy vekst i ledighet fikk vi også i andre sentrumsnære områder, ref. de røde sonene på kartet til høyre.

Registrert arbeidsledighet, 15-74 år. Badedammen, Hundvåg, Gausel og Godeset hadde høyere arbeidsledighet enn andre deler av kommunen.

Inntekt

Flere barn vokser opp i lavinntektsfamilier

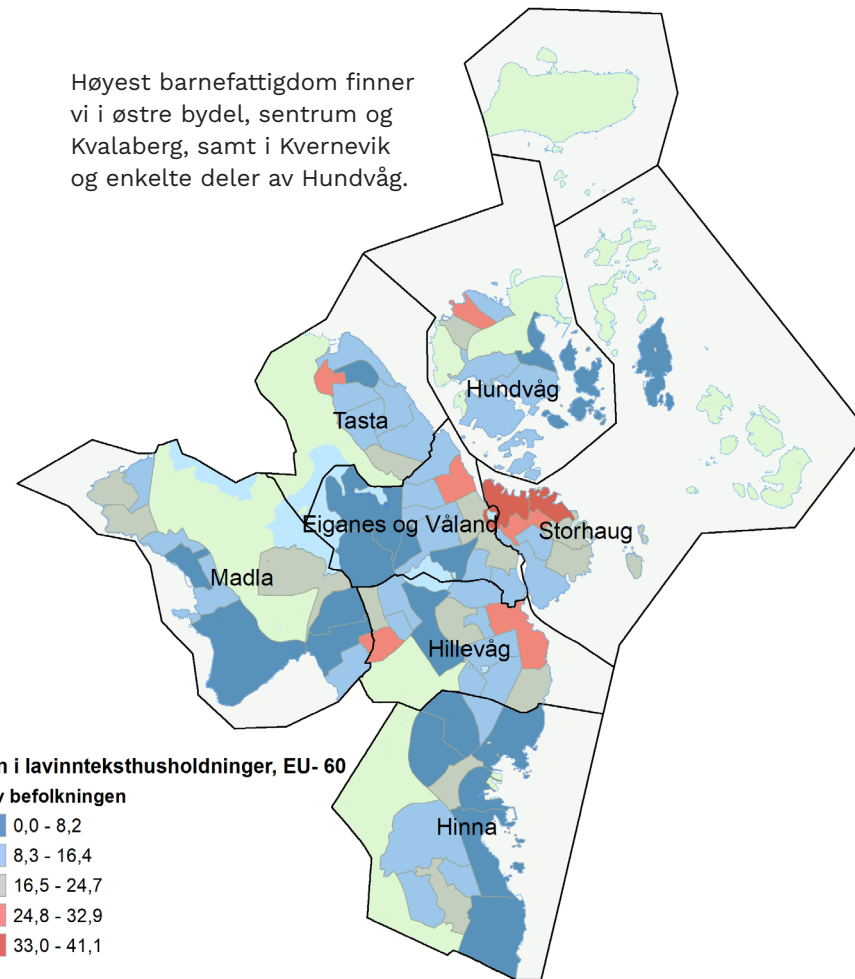
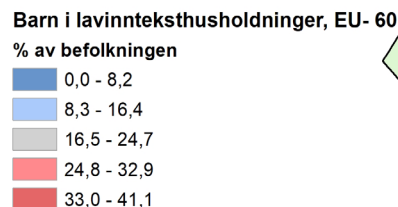
Andelen barn i lavinntektsfamilier stiger. Økningen skjer i alle bydeler, men er mest markant i sentrumsområdene.

Det som på folkemunne kalles barnefattigdom, måles på ulike måter. En vanlig metode er å telle barn som bor i familier som tjener mindre enn 60 % av netto medianinntekt i kommunen.

Andelen barn i lavinntektsfamilier i Stavanger fortsetter å øke. Av storbyene er det bare Oslo som har en høyere andel barn i lavinntektsfamilier, målt etter den kommunale medianinntekten. I Stavanger finner vi størst andel lavinntektsfamilier i Badedammen, Sentrum og Kvalaberg.

Fordi inntektsnivået i Stavanger generelt har vært høyere enn i landet ellers, vil terskelen for å bli betegnet som fattig være lavere her enn i andre deler av landet. Vi snakker altså om en form for «relativ fattigdom» der opplevelsen av å ha mindre enn andre, kan være et større problem enn den absolutte fattigdommen.

Høyest barnefattigdom finner vi i østre bydel, sentrum og Kvalaberg, samt i Kvernevik og enkelte deler av Hundvåg.

10 millioner til barn i lavinntektsfamilier

Stavanger kommune har en egen plan for inkludering av barn i lavinntektsfamilier, som skal gi barna bedre muligheter til å delta i fellesskapet på lik linje med andre barn. Tiltakene skal bidra til inkludering, sosial utjevning og å hindre at fattigdom går i arv. Innsatsen er forsterket gjennom politisk bevilgning på 10 millioner kroner i HØP 2019–2022.

Bosetting

Flere barn i de sentrumsnære bydelene

Flyttemønsteret gjør at flere barnefamilier velger å bo i de sentrumsnære områdene. Andelen barn stiger mest i Lervig i østre bydel.

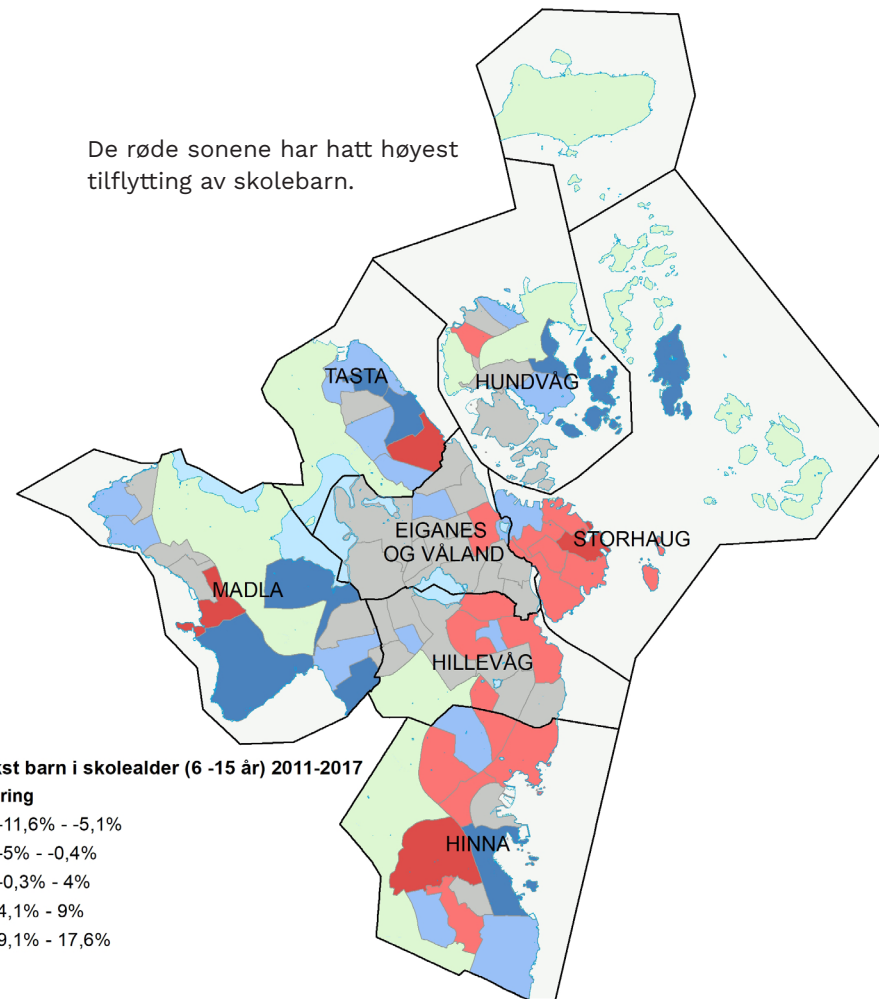
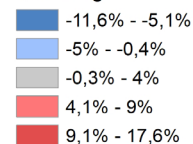
Hvilke aldersgrupper bor i de ulike levekårssonene? Det typiske bildet viser høy andel barn i de ytre områdene, sterk overrepresentasjon av unge voksne i sentrum, mens også de over 65 er fortrinnsvis overrepresentert i utbyggingsområder fra 1960- og 70-tallet.

Utviklingen av ulike aldersgrupper er imidlertid vel så interessant. Den sterke barnetilveksten i sentrumsnære områder er ikke unaturlig, med tanke på den høye andelen unge voksne.

Utflyttingen er høy i sentrale områder, men det er også her innflytting er klart høyest. Spesielt gjelder det folk som kommer flyttende fra andre deler av landet. I sum gir dette en høy netto innflytting, noe som gir sterk vekst i befolkningen og ikke minst høy vekst av barn i de sentrumsnære områdene.

De røde sonene har hatt høyest tilflytting av skolebarn.

Tilvekst barn i skolealder (6 -15 år) 2011-2017
% endring

Hva betyr dette for byplanleggingen?

Den nye kommuneplanen legger til rette for at flere skal kunne bo nær sentrum. Det betyr blant annet at det må finnes nok barnehager og skoler i de sentrumsnære områdene. Ny skole i Lervig skal etter planen stå ferdig i 2023.

Utdanning

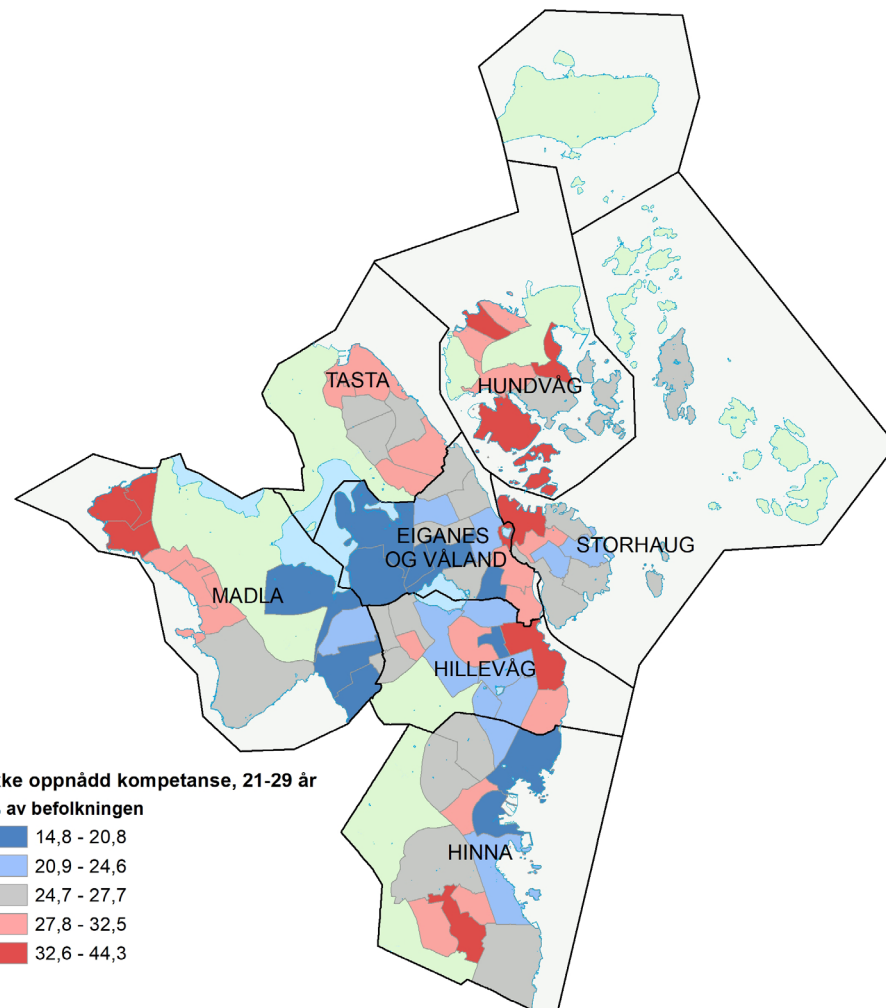
Lavt utdanningsnivå i noen levekårssoner

Det er betydelige variasjoner i utdanningsnivået mellom de ulike levekårssonene. Over 40 % av unge voksne i alderen 21–29 år bosatt i sonene Smiodden og Skeie har ikke fullført videregående opplæring. På Storhaug ser vi derimot at utdanningsnivået stiger.

For kommunen som helhet har 26,8 % av de unge voksne ikke gjennomført videregående utdanning. Lavekårsssonene Smiodden og Skeie skiller seg ut. Her er det god tilgang på rimelige boliger, og mange innbyggere med lav utdanning og lav inntekt bosetter seg derfor her. Over 40 % av unge voksne mellom 21 og 29 år i disse levekårssonene har ikke fullført videregående opplæring.

Det er dokumenterte sammenhenger mellom utdanningsnivå, materielle levekår og helse. Personer som ikke fullfører videregående utdanning er mer utsatt for levekårs- og helseproblemer. Frafall i videregående skole er høyest blant unge som har foreldre med lav utdanning.

Det er en større andel unge voksne i Stavanger som har gjennomført videregående opplæring enn gjennomsnittet nasjonalt. Men Stavanger har en høyere andel innbyggere i alderen 21-29 år uten fullført videregående opplæring enn både Oslo, Bergen og Trondheim. I Oslo er andelen på 21,4 %. Trondheim, Bergen og Oslo har en liten nedgang i frafall, mens Stavanger har en svak oppgang.

Hva gjør kommunen med dette?

Stavanger har som mål at alle elever skal oppleve mestring og tilegne seg gode grunnleggende ferdigheter. Elevene skal møte en undervisning som de opplever som relevant, praktisk, variert og utfordrende. Skolene er lovpålagt å gi intensiv opplæring i lesing, skriving og regning til elever på småskoletrinnet som har faglige vansker. Skoler i områder med levekårsutfordringer får økt ressurstildeling.

STAVANGER KOMMUNE

By- og samfunnsplanlegging
stavanger.kommune.no/levakaar

Utforsk hele levekårsundersøkelsen [her](#)

Kontaktperson:
Paal Grini
paal.grini@stavanger.kommune.no